МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПП ВК.4.3 «КОНФЛІКТОЛОГІЯ»

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
Спеціальність **017 Фізична культура і спорт**
Спеціалізація **Адаптивний спорт**
та спорт ветеранів війни

Факультет **- факультет фізичної культури і спорту**
- факультет післядипломної та заочної освіти

Рівень вищої освіти **другий (магістерський) рівень**

Львів 2025

Робоча програма з дисципліни «Конфліктологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за

- спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

- спеціалізацією Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни.

ІІІ-й сем. (денна форма навчання), ІІІ-й сем. (заочна форма навчання).

Розробник: к. пед. н, доцент Матвійчук Т.Ф.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри Педагогіки та психології __.08.25 р.
протокол № 1

Завідувач кафедри Соловйов В.Ф.

©_____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
01
Освіта/Педагогіка</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Модулів - 1</td><td rowspan="4">Спеціальність
017
«Фізична культура і спорт»
Спеціалізація
«Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни»</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістовних модулів - 2</td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин - 90</td><td>3</td><td>3</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин:
- для денної форми навчання згідно графіку проходження навчальних дисциплін:
- для заочної форми навчання згідно графіку проведення сесій.</td><td rowspan="10">Рівень вищої освіти:

другий (магістерський) рівень</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>74 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 30/60
для заочної форми навчання – 16/74

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Конфліктологія» є озброїти майбутнього фахівця сучасними теоріями з конфліктології, розвинути вміння застосовувати їх у профілактиці та розв'язанні конфліктів.

Завданням вивчення дисципліни «Конфліктологія» є навчити студента працювати з інформацією конфліктологічного характеру; навчити здійснювати накопичення, обробку та аналіз такої інформації; навчити працювати з відповідними джерелами інформації; зацікавити студента та спонукати його до подальшого поглиблення в основах конфліктології.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія», «Педагогіка з основами педагогічної майстерності», «Психологія спорту», «Педагогіка та психологія ВШ», дисципліни циклу правових наук.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі другого рівня вищої освіти повинні оволодіти запланованими компетентностями та програмними результатами навчання.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

СК 9. Здатність усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

ПРН 2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН 6. Відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

ПРН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв’язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться:

90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні засади конфліктології.

Тема 1. Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.

Предмет конфліктології як ідеальна модель конфліктної взаємодії. Теорія конфлікту та його базові категорії: конфлікт, протиріччя, зіткнення, протистояння, дилема, дезінтеграція, боротьба, аномалія.

Методологічний арсенал конфліктології (принципи, загальнонаукові дослідницькі підходи і спеціальні методи). Характеристика методологічних принципів: діалектичного розвитку; всезагального зв'язку; діалектичної єдності теорії, експерименту та практики; системності; історизму; об'єктивності. Функціональний, структурно-функціональний; аксіологічний; ресурсно-ціннісний; біхевіорістичний; факторного аналізу; статистичного аналізу; порівняльно-правовий; математичний та «ігровий» методи і технології управління конфліктними ситуаціями.

Міжпредметні зв'язки конфліктології із: соціологією, циклом психологічних дисциплін, педагогічними науками, історією та філософією, циклом математичних, правових, історичних, культурно-мистецтвознавчих наук.

Становлення конфліктології як самостійної науки від античної епохи (Геракліт, Платон, Аристотель), епохи Середньовіччя (Ф. Аквінський, Е. Роттердамський), період Нового часу (Т. Гоббс, Ф. Бекон, Г. Гегель, Ч. Дарвін, Л. Гумплович, Ж-Ж. Руссо, І. Кант), XIX століття (К. Маркс, В. Самнер, Г. Зіммель, М. Вебер), середини XX ст. (Р. Дорендорф, Л. Козер, Т. Парсонс, Е. Мейо, К. Боулдінг, 3. Фройд, К. Юнг, Е. Берн), середини 50-х років XX ст., у пострадянський період до сьогодення.

Природа конфлікту як соціального явища. Предмет конфлікту – об'єктивно існуюча, або уявна проблема, яка стала причиною розбіжності між сторонами. Об'єкт конфлікту: матеріальні або духовні цінності. Суб'єкт соціального конфлікту як соціальне утворення.

Структурна модель конфлікту: конфліктна ситуація - інцидент - конфлікт. Елементи структури конфлікту: сторони; зона розбіжності; уявлення про ситуації; мотиви та дії сторін конфлікту.

Границі конфліктів: часові, просторові, суб'єктні, внутрішньосистемні. Функції конфліктів щодо основних сфер громадського життя (матеріальні і духовні).

Тема 2. Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.

Суб'єктивні й об'єктивні причини конфліктів. Об'єктивні причини: передконфліктні обставини і передконфліктні ситуації. Суб'єктивні причини: психологічні особливості сторін, що впливають на вибір конфліктного способу вирішення спірних питань.

Етапи і фази конфлікту: зародження об'єктивної проблемної ситуації майбутнього конфлікту; процес усвідомлення суб'єктом об'єктивної проблемної ситуації; спроба вирішення конфліктної ситуації неконфліктними способами; конкретні дії, що спрямовані на реалізацію своїх інтересів обома сторонами і які в результаті мали негативні наслідки.

Інцидент та його групи. Залежність від зовнішніх суб'єктивних факторів.

Ескалація як період фази відкритого протистояння. Поводження людей у конфліктах. Біполярні конфлікти: протидіючі сторони; ініціатор; група підтримки; організатор; посередники і судді.

Ситуаційні та особистісні фактори, що впливають на прийняття рішень та вибір стратегії поведінки в конфліктній ситуації. Конфліктна поведінка. Стратегія поведінки в конфлікті: суперництво, співробітництво, компроміс, пристосування, ухилення.

Тема 3. Класифікація конфліктів.

Класифікація конфліктів в залежності від конфліктуючих сторін: міжіндивідуальні, міжгрупові (групи інтересів; етнонаціонального характеру; групи соціального формування, конфлікти між асоціаціями, партіями, внутрішньо- і міжінституціональні, між секторами суспільного поділу праці, між державними закладами, між культурами і типами культур).

Підходи до класифікацій конфліктів в залежності від способів вирішення, природи виникнення, рівня прояву, напрямку діяльності, від потреб, за кількістю задіяних осіб у конфлікті.

Внутрішньоособистісний конфлікт як стан структури особистості. Види потреб згідно психологічного аспекту внутрішньоособистісного конфлікту. Мотиваційний, моральний, конфлікт нереалізованого бажання або комплексу неповноцінності, рольовий, адаптаційний, конфлікт неадекватної самооцінки; невротичний конфлікт. Причини внутрішньо особистісного конфлікту.

Міжособистісний конфлікт. Групи конфліктогенів у міжособистісних конфліктах: прагнення до верховенства; прояв агресивності, егоїзму. Стилі поведінки: ухилення, протиборство, пристосування, співробітництво та асертивна поведінка.

Міжгруповий конфлікт як протидія між групами людей, а також між окремими представниками цих груп. Мотиваційний, ситуаційний і когнітивний підходи міжгрупових конфліктів. Фактори впливу групи на індивіда, що деформують його поведінку: соціальна фасилітація; соціальні лінощі; деіндивідуалізація; групова поляризація; підкорення мислення до групових стандартів; груповий фаворитизм; конформізм групового рішення. Природа і механізми міжгрупової ворожості. Механізми виникнення міжгрупових конфліктів. Форми конфліктів між індивідом і групою: керівник - колектив; член колективу - колектив; лідери - угрупування.

Тема 4. Сфери розгортання конфліктів.

Рольові конфлікти та різні функції членів груп у них.

Типологія політичних конфліктів: з точки зору зон і галузей їх виявлення; за ступенем радикалізації; політичні конфлікти; за часовими характеристиками; за ознакою об’єктивності подій. Способи і шляхи примирення сторін: компроміс на основі збереження позицій; примирення на основі насильства.

Соціальний конфлікт, як наслідок суспільних відносин, що з різних причин не збігаються.

Сімейні конфлікти: причини, основні періоди виникнення (адаптаційний, поява дітей, вікові трансформації в сімейних відносинах).

Етнонаціональний конфлікт. Міжнаціональні конфлікти як форма між групового конфлікту, його динаміка та стадії (латентний період, відкрита стадія, стадія ескалації).

Міжконфесійні конфлікти. Ідеологічний та історичний аспекти релігійного конфлікту. Відмінності, які можуть бути вирішені тільки через конфлікт: догматичні, церковно-організаційні, обрядові, місіонерські, політичні, моральні.

Конфлікт культур і духовних цінностей. Різноманітність світу культур. Види конфліктів цінностей. Конфлікти культур.

Юридичні конфлікти та їх види: змішаний або перехідний, когнітивний, «помилковий».

Економічні конфлікти, як протиборство суб'єктів соціально-економічних відносин з приводу дефіциту економічних ресурсів.

Трудовий конфлікт, як різновид економічного конфлікту. Види індивідуально трудових конфліктів.

Змістовний модуль 2. «Теорія та практика розв'язання конфліктів»

Тема 5. Керування конфліктами.

Сутність керування конфліктами та їх діагностика. Система принципів, які визначають характер і ефективність керування конфліктами: принцип об'єктивності; конкретно-історичного підходу; плюралізму; гласності; демократичності. Технологічні підходи, що використовуються в конфліктному менеджменті: легалізація; легітимізація; інституалізація; раціоналізація конфліктів. Процедура діагностики конфлікту.

Методи регулювання конфліктів. Етапи процесу регулювання конфліктів: початок дій; об'єктивна аналітика конфлікту; інституціоналізація; легітимізація конфлікту; переведення процесу протистояння в організований, менш агресивний і руйнівний за своїми діями і можливими наслідками.

Заходи усунення конфлікту. Методи впливу на конфліктну ситуацію.

Моделі та стилі виходу з конфліктів. Стратегія поведінки сторін та вибір стилів поведінки в конфлікті: конкуренції, пристосування, ухилення, співпраці, компромісу.

Тема 6. Засоби вирішення конфліктів.

Технології врегулювання конфліктів: інформаційні, комунікативні, організаційні. Переговори і стилі їх проведення. Етапи правильного проведення переговорного процесу. Типи рішення досягнення угоди: серединний (компромісний), асиметричний і принципово нового рішення. Стилі ведення переговорів: жорсткий, м'який, торгівельний, співробітництва.

Консенсусні технології вирішення конфліктів. Характеристика різних форм арбітражу: зобов'язуючий, рекомендаційний, «кінцевої пропозиції», обмежений, посередницький, третейський суд, консенсус і компроміс.

Конфліктний медіаторинг, його специфіка, переговори за участі медіатора. Стадії процесу медіаторингу: оцінка медіатором сутності даного процесу; виклад кожної із сторін свого бачення конфліктної проблеми; обговорення проблеми (зняття емоційної напруги, що зібралася в кожної із сторін); підготовка і проведення переговорів; формування пропозицій; розробка кінцевої угоди і її прийняття; вихід з медіації (оцінка попередньої роботи). Постконфліктна стадія: спостерігання медіатором результативності досягнутих угод; аналіз своїх дій для визначення їх ефективності.

Тема 7. Профілактика конфліктів в організаціях.

Конфлікт в організаціях і його специфіка. Фактори, що впливають на соціальну напруженість в колективах: внутрішні та зовнішні. Конфронтація приватних і загальних інтересів. Види конфліктів в організаціях. Типи конфліктів в організаціях: організаційні, виробничі, трудові і інноваційні.

Сутність, підходи і напрямки профілактики конфліктів в організаціях. Профілактика конфліктів за допомогою стратегії управління персоналом. Стратегія управління персоналом організації. Використання управлінських методів для профілактики конфліктів. Керівник у конфліктній ситуації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						*Заочна форма*					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.		с.р.		л.	п.	лаб.		с.р.
Модуль 1.												
Змістовний модуль 1.***«Основні засади конфліктології»***												
Тема 1. Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.	12	2		2		8	12	1		1		10
Тема 2. Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.	14	2		2		10	12	1		1		10
Тема 3. Класифікація конфліктів.	12	2		2		8	12	1		1		10
Тема 4. Сфери розгортання конфлікті	14	2		2		10	14	1		1		12
Змістовний модуль 2. ***«Теорія та практика розв'язання конфліктів»***												
Тема 5. Керування конфліктам	14	2		4		8	14	2		2		10
Тема 6. Засоби вирішення конфліктів.	12	2		2		8	12	1		1		10
Тема 7. Профілактика конфліктів в організаціях.	12	2		2		8	14	1		1		12
Усього годин	90	14		16		60	90	8		8		74

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.	2	1
2.	Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.	2	1
3.	Класифікація конфліктів.	2	1
4.	Сфери розгортання конфліктів.	2	1
5.	Керування конфліктами.	2	2
6.	Засоби вирішення конфліктів.	2	1
7.	Профілактика конфліктів в організаціях.	2	1

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.	2	1
2.	Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.	2	1
3.	Класифікація конфліктів.	2	1
4.	Сфери розгортання конфліктів.	2	1
5.	Керування конфліктами.	2	2
6.	Засоби вирішення конфліктів.	2	1
7.	Профілактика конфліктів в організаціях.	2	1

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту. Творча робота: «Порівняльний аналіз різних дефініцій конфлікту».	8	10
2.	Динаміка конфлікту і механізм його розвитку. Аналітична робота: «Взаємозв'язок етапів, фаз конфлікту та можливостей врегулювання»	10	10
3.	Класифікація конфліктів.	8	10
4.	Сфери розгортання конфліктів.	10	12
5.	Керування конфліктами. Творча робота: «Стилі поведінки в конфліктах».	8	10
6.	Засоби вирішення конфліктів.	8	10
7.	Профілактика конфліктів в організаціях. Аналітична робота: «Основні напрями профілактики конфліктів в організаціях».	8	12

9. Індивідуальні завдання

Аналітична робота: «Взаємозв'язок етапів, фаз конфлікту та можливостей врегулювання»

Аналітична робота: «Основні напрями профілактики конфліктів в організаціях».

Творча робота: «Порівняльний аналіз різних дефініцій конфлікту».

Творча робота: «Стилі поведінки в конфліктах».

10. Методи навчання

1.Самостійна робота студентів:

− підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, тощо);

− виконання практичних завдань протягом семестру;

− самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;

− підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;

− підготовка до усіх видів контролю (іспиту, заліку тощо).

2. Словесні методи: лекція, пояснення, обговорення, бесіда, інструктаж.

3. Наочні методи: ілюстрування, демонстрація слайдів, фільмів, самостійне спостереження.

4. Практичні методи: вправи, творчі роботи, аналітичні роботи.

5. Організаційні методи: організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; контролю та самоконтролю у навчанні; бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.

6. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування, виконання завдань до практичних занять.

2. Перевірка завдань для самостійної роботи.

3. Перевірка завдань практичних занять.

4. Виконання комплексу тестових методик, ТЗН, розв’язання психолого-конфліктологічних задач та ситуацій.

Тематичний контроль проводиться у тестовій формі за темами кожного змістовного модуля.

Підсумковий контроль – залік.

12. Залікові питання

1. Поняття про конфлікт, його психологічна сутність та функції.
2. Виникнення і розвиток конфліктології як галузі наукових знань про конфлікти.
3. Джерела та умови виникнення конфліктів.
4. Динаміка розвитку конфлікту.
5. Проблема конфлікту у вітчизняній психології.
6. Проблема конфлікту в зарубіжній психології.
7. Методи вивчення конфліктів.
8. Методологічні основи дослідження конфліктів: структурний, функціональний, біхевіористичний підходи.
9. Місце конфлікту в житті людини. Конфлікт: що це для Вас?
10. Визначте позитивні і негативні сторони конфлікту.
11. Класифікація основних типів і видів конфліктів.
12. Внутрішньоособистісні, міжособистісні та групові конфлікти.
13. Конфлікти в малих і великих групах та організаціях.
14. Соціальні і політичні конфлікти.
15. Міжнаціональні і міжетнічні конфлікти.
16. Психологічні наслідки внутрішньоособистісних конфліктів.
17. Стратегії, тактики, стилі поведінки в конфліктах.
18. Міжособистісні конфлікти, їх сутність, причини виникнення та способи подолання.
19. Конфлікти в організаціях, їх форми, види та причини виникнення.
20. Форми спілкування, їх вплив на виникнення та подолання конфліктів.
21. Особливості та психологічні умови ефективності стилю поведінки в конфліктах.
22. Конфлікти в педагогічній сфері, їх сутність, позитивні і негативні сторони (показати на прикладах).
23. Взаємозв’язок міжособистісних і внутрішньоособистісних конфліктів.
24. Міжгрупові конфлікти та їх специфіка.

25. Педагогічні конфлікти як вид соціальних конфліктів та їх психологічна специфіка.
26. Особливості і умови прогнозування конфліктів.
27. Профілактика конфліктів, її умови.
28. Вибір стилю поведінки в конфлікті.
29. Технології попередження конфліктів.
30. Місце психотерапії в конфліктах.
31. Психологічне консультування в конфліктології.
32. Роль соціально-психологічного тренінгу в попередженні конфлікту.
33. Культура спілкування і поведінки як психологічний чинник профілактики конфліктів.
34. Технології спілкування в конфлікті.
35. Характеристика стадій розбору конфлікту.
36. Етапи врегулювання конфлікту.
37. Прямі методи розв'язання конфліктів.
38. Побічні методи розв'язання конфліктів.
39. Особливості засобів, методів і прийомів захисту в конфліктах.
40. Прийоми психологічного захисту в конфліктах.
41. Подолання психологічного захисту в конфліктних ситуаціях.
42. Дипломатична стратегія і продуктивні етапи виходу з конфлікту.
43. Конфлікт і творчість, їх взаємодія.
44. Конструктивне вирішення конфліктів.
45. Технології педагогічної конфліктології.
46. Об'єктивні умови, які сприяють профілактиці деструктивних конфліктів.
47. Суб'єктивні способи попередження передконфліктних ситуацій.
48. Оцінка взаємовідношень в групі (колективі) і виявлення прихованих конфліктів між людьми.
49. Компетентна оцінка результатів діяльності людини.
50. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти (денна та заочна форма навчання)

Виконання	Завдання	Кількість балів ***Max***	Загальна кількість балів	
			Обов'язково	***Max***
Обов'язково	Творча робота: «Порівняльний аналіз різних дефініцій конфлікту».	4	61	100
	Аналітична робота: «Взаємозв'язок етапів, фаз конфлікту та можливостей врегулювання»	6		
	Творча робота: «Стилі поведінки в конфліктах».	4		
	Аналітична робота: «Основні напрями профілактики конфліктів в організаціях».	6		
	Підсумкове тестування	50		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії, виконання завдань до практичних занять).	30		
Обов'язково	Залік		100	

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти, які навчаються за індивідуальним планом-графіком

Виконання	Завдання	Кількість балів Max	Загальна кількість балів	
			Обов'язково	Max
Обов'язково	Творча робота: «Порівняльний аналіз різних дефініцій конфлікту».	4	61	100
	Аналітична робота: «Взаємозв'язок етапів, фаз конфлікту та можливостей врегулювання»	6		
	Творча робота: «Стилі поведінки в конфліктах».	4		
	Аналітична робота: «Основні напрями профілактики конфліктів в організаціях».	6		
	Підсумкове тестування	50		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії, виконання завдань до практичних занять).	30		
Обов'язково	Залік		100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ***ECTS***	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 - 100	***A***	**відмінно**	**зараховано**
82 - 89	***B***	**добре**	
75 - 81	***C***		
68- 74	***D***	**задовільно**	
61 - 67	***E***		
35 - 60	F_X	**незадовільно** з можливістю повторного складання	**не зараховано** з можливістю повторного складання
0 - 34	***F***	**незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	**не зараховано** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Теми та короткий зміст семінарських занять

Змістовий модуль 1. .«Основні засади конфліктології»

Тема 1. Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту. Теоретичні і соціально-історичні передумови виникнення конфліктології. Теоретико-методологічні основи конфліктології. Сучасні проблеми розвитку конфліктології. Розвиток конфліктологічної думки в рамках філософії. Основні фактори еволюції конфліктологічних поглядів в історії філософії.

Тема 2. Динаміка конфлікту і механізм його розвитку. Суть закону ескалації конфліктогенів. Правила безконфліктної взаємодії. Основні типи конфліктогенів та форми їх прояву. Основні види трансакцій та їх поведінкові характеристики. Дидактична гра «Ситуації фрустрації». «Трансактний аналіз конфліктів» (проводиться методом тестування і вирішення ситуаційних завдань).

Тема 3. Класифікація конфліктів. Необхідні і достатні умови виникнення конфлікту. Ідентифікація конфліктів (вирішення ситуаційних завдань). Суть конфлікту та його причини. Ділова гра «Скарга». Класифікація конфліктів, визначення причин конфлікту. Типи конфліктних ситуацій. Поняття: «конфліктна ситуація» і «інцидент». Дидактична гра «Ситуації фрустрації у

ділових відносинах». Характеристика протиборства суб'єктів соціальної взаємодії.

Тема 4. Сфери розгортання конфліктів. Поняття конфлікту в суспільстві. Основні групи конфліктів у суспільстві. Економічний конфлікт та чинники, що його визначають. Політичний конфлікт та його основні суб'єкти. Основні сфери прояву соціальних конфліктів. Конфлікти в духовній сфері життя суспільства. Сімейні відносини (самооцінка готовності до конструктивних взаємин в родині методом тестування).

Змістовний модуль 2. «Теорія та практика розв'язання конфліктів».

Тема 5. Керування конфліктами. Поняття: «прогнозування конфлікту», «попередження конфлікту», «регулюванням конфлікту». Етапи регулювання конфлікту. Технології регулювання та вирішення конфлікту. Принципи управління конфліктами. Негативні фактори прийняття конструктивних рішень щодо конфлікту. «Моя поведінка в конфлікті» (проводиться методом тестування).

Тема 6. Засоби вирішення конфліктів. Основні етапи переговорного процесу. Основні моделі поведінки в переговорному процесі та їх характеристика. Маніпуляції та їх види: засновані на правилах пристойності, направлені на приниження опонента. Основні стратегії і тактики в переговорному процесі. Прийоми тактики «вичавлювання поступки». Ситуаційно-рольова гра «Переговори».

Тема 7. Профілактика конфліктів в організаціях. Визначення основних ознак організації. Основні елементи внутрішнього та зовнішнього середовища організації. Вплив внутрішнього і зовнішнього середовище організації на конфлікти в організації. Основні види конфліктів в організації. Характеристика позиційних, ресурсних, динамічних, структурних та інноваційних конфліктів в організації. Ознаки назріваючого в організації конфлікту. Управлінські конфлікти, з різними суб'єктами конфліктної взаємодії і їх причини. Аналіз конкретних ситуацій.

15. Рекомендована література

Основна:

1. Долинська Л. В. Психологія конфлікту: Навчальний посібник./ Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц – К. : Каравела, 2010, - 304 с.
2. Лекція на тему: Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни. Природа конфлікту: лекція 1 з дисципліни «Конфліктологія» ВК.3.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.); ВК.4.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, спеціалізації «Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни» ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.) уклад. Матвійчук Т. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2025. – 26 с. URL https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/60028
3. Лекція на тему: Динаміка конфлікту і механізми його розвитку: лекція 2 з дисципліни «Конфліктологія» ВК.3.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.); ВК.4.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, спеціалізації «Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни» ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.) / уклад. Матвійчук Т. Ф. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2025. – 19 с. URLhttps://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/60027
4. Лекція на тему: Класифікація конфліктів: лекція 3 з дисципліни «Конфліктологія» ВК.3.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.); ВК.4.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, спеціалізації «Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни» ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.) / уклад. Матвійчук Т. Ф. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2025. – 15 с. URL https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/60026
5. Лекція на тему: Сфери розгортання конфліктів: лекція 4 з дисципліни «Конфліктологія» ВК.3.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.); ВК.4.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, спеціалізації «Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни» ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.) / уклад. Матвійчук Т. Ф. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2025. – 28 с. URL https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/60025
6. Лекція на тему: Керування конфліктами: лекція 5 з дисципліни «Конфліктологія» ВК.3.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.); ВК.4.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, спеціалізації «Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни» ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.) / уклад. Матвійчук Т. Ф. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2025. – 15 с. URL https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/60024

7. Лекція на тему: Засоби вирішення конфліктів: лекція 6 з дисципліни «Конфліктологія» ВК.3.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.); ВК.4.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, спеціалізації «Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни» ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.) / уклад. Матвійчук Т. Ф. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2025. – 20 с. URL https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/60023
8. Лекція на тему: Профілактика конфліктів в організаціях: лекція 7 з дисципліни «Конфліктологія» ВК.3.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.); ВК.4.3 для студентів за спеціальністю: 017 Фізична культура і спорт, спеціалізації «Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни», ІІІ-й сем. (денна ф-ма навч.), ІІІ-й сем. (заочна ф-ма навч.) / уклад. Матвійчук Т. Ф. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2025. – 15 с. URL https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/60022
9. Матвійчук Т. Ф. Ігрове моделювання у підготовці майбутніх фахівців фізичної культури та спорту / Т. Ф. Матвійчук, В. Ф. Соловйов // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2019. – Вип. 5К(113)19. – С. 89–93.
10. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія : навч. метод. посіб. / Т. Ф. Матвійчук. – Львів : Галич-Прес, 2018. – 73 с.
11. Прибутько П. С. Конфліктологія: Навчальний посібник. / П. С. Прибутько, Р. В. Михайленко, Л. М. Дубчак, М. М. Роговенко – К. : КНТ, 2010. – 136 с.
12. Скібіцька Л. І. Конфліктологія: навч. посіб. / Л. І. Скібіцька. – К.: Центр учб. л-ри, 2007. – 384 с.
13. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник. / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський – Рівне: Перспектива, 2007. – 389 с.
14. Конфліктологія та теорія переговорів: Навчальний посібник. / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна. – К. : Центр учбової літератури, 2012, - 168 с.
15. Studying Innovation as the Factor in Professional Self-Development of Specialists in Physical Education and Sport / Palamarchuk O., Gurevych R., Maksymchuk B., Gerasymova I., Fushtey O., Logutina N., Kalashnik N., Kylivnyk A., Haba I., Matviichuk T., Solovyov V., Maksymchuk I. // Revista Românească pentru Educaţie Multidimensională. – 2020. – Vol. 12, is. 4. – P. 118–136.

Допоміжна:

1. Балабанова Л. В. Конфліктологія: навч. посіб. /Л. В. Балабанова, К. В. Савельєва. – К.: Вид. дім «Професіонал», 2009. – 280 с.
2. Берлач А. І. Конфліктологія: Навчальний посібник для дистанційного навчання / А. І. Берлач, В. В. Кондрюкова; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини “Україна”. – К.: Ун-т «Україна», 2007. – 203 с.

3. Гірник А. М. Основи конфліктології / А. М. Гірник. – Вид. дім Києво-Могилян. акад., 2010. – 222 с.
4. Дуткевич Т. Конфліктологія з основами психології управління: навч. посіб. / Т. Дуткевич; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, Ін-т соц. реабілітації та розвитку дитини. – К.: Центр учб. л-ри, 2005. – 455с.
5. Кіржнер Л. О. Конфліктологія: навч. посіб. / Л. О. Кіржнер, М. В. Мартиненко, О. В. Мангольд. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 142 с.
6. Герасіна Л. М. Конфліктологія: навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. – Х.: Право, 2012. – 128 с.
7. Ємельяненко Л. М. Конфліктологія: навч. посіб. / Л. М. Ємельяненко, В. М. Петюх, Л. В. Торгова, А. М. Гриненко; за ред.: В. М. Петюха та Л. В. Торгової. – К.: КНЕУ, 2005. – 315с.
8. Коваленко Д. В. Конфліктологія: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / Д. В. Коваленко, І. М. Шалімова, О. М. Керницький; Укр. інж.-пед. акад. – Х. : Точка, 2012. – 221 с.
9. Конфліктологія: підруч. для студ. ВНЗ юрид. спец. /за ред. Л. М. Герасіної та М. І. Панова. – Х.: Право, 2002. – 256 с.
10. Ложкін Т. Практикум з конфліктології / Т. Ложкін, Е. Юрковський, І. Моначін. – Тернопіль: Воля, 2005.– 168 с.
11. Миронова О. М. Конфліктологія: навч. посіб. / О. М. Миронова, О. В. Мазоренко. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 167 с.
12. Нагаєв В. Конфліктологія: курс лекцій: [навч. посіб.для вузів] / В. Нагаєв; М-во освіти України, Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – К.: Центр учб. л-ри, 2004. – 199 с.
13. Орлянський, В. С. Конфліктологія / В. С. Орлянський. – К.: Центр учб. л-ри, 2007. – 160с.
14. Пірен М. І. Конфліктологія: підруч. / М. І. Пірен. – К.: МАУП, 2007. – 360с.
15. Пірен М. І. Конфлікт і управлінські ролі: соціопсихологічний аналіз: [навч.-практ. посіб.] / М. І. Пірен. – К. : УАДУ, 2000. – 200 с.
16. Примуш М. Конфліктологія: навч. посіб. для вузів / М. Примуш; М-во освіти і науки України. – К.: Вид. дім «Професіонал», 2006. – 282 с.
17. Словник термінів з правової конфліктології: наук.-довід. вид. / за ред. Ю. П. Битяка, Л. М. Герасіної, М. І. Панова. – Х.: Одіссей, 2006. – 208 с.
18. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Рівне: Перспектива, 2007. – 398 с.
19. Хапілова В. П. Конфліктологія: навч. посіб. Для вищ. навч. закл. / В. П. Хапілова; Держ. вищ. навч. закл. Запоріз. нац. ун-т. – Запоріжжя: Запоріз. нац. ун-т, 2010. – 278 с.
20. Хрестоматія з конфліктології: в 3 т. / В. Н. Ніколаєвський І. Ю. Косуля, О. А. Гужва. – Т. 1. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. – 552 с.
21. Яремчук С. С. Сучасні теорії в конфліктології: навч. посіб. / С. С. Яремчук. – Чернівці: Рута, 2008. – 72 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекційного курсу.
2. Законодавство України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
4. Репозитарій ЛДУФК. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua/
5. Базило С. Традиційні та інноваційні методи розв'язання конфліктів у діяльності державних службовців [Електронний ресурс] / С. Базило // Персонал. – 2007. – № 8 – Режим доступу : http: // ebooks.znu.edu.ua /files /Bibliobooks /Ubeyvolk/0009007.pdf
6. Зінчина О. Б. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. Б. Зінчина. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 164 с. – Режим доступу: // http: // ebooks.znu.edu.ua / files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008958.pdf
7. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / за заг. ред. В. М. Петюха, Л. В. Торгової. – К. : КНЕУ, 2003. – 315 с. – Режим доступу : http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009008.pdf
8. Нагаєв В. М. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. М. Нагаєв. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 198 с. – Режим доступу: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008959.pdf
9. Орлянський В. С. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. С. Орлянський. – К. : Центр навч. літ., 2007. – 160 с. – Режим доступу : // http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=109
10. Пірен М. І. Кофліктологія [Електронний ресурс] / М. І. Пірен. – К. : МАУП, 2005. – 360 с. – Режим доступу : http: // ebooks.znu.edu.ua /files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008957.PDF
11. Скібіцька Л. І. Конфліктологія [Електронний ресурс] / Л. І. Скібіцька. – К. : ЦУЛ, 2007. – 384 с. – Режим доступу : http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=398
12. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник [Електронний ресурс] / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Суми : Університетська книга, 2008. – 240 с. – Режим доступу : http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008960.pdf
13. Убейволк О. О. Конфліктологія : метод. рек. для студ. денного відділення спеціальності «Логістика» [Електронний ресурс] / О. О. Убейволк. – Запоріжжя : ЗНУ, 2010. – 60 с. – Режим доступу : http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2010/09/konfliktologie.pdf
14. Убейволк О. О. Конфлікт як прояв соціальної комунікації [Електронний ресурс] / Убейволк О. О. // Грані : альманах. – 2010. – № 5(73). – С. 107–111.